

Ата-аналар жиналысының хаттамалары, баяндамалары

Шымкент қаласы №53 «Ер-Асыл» бөбекжай-бақшасының 2022-2023 оқу жылының жалпы ата-аналар жиналысының

№2 хаттамасы

20.04. 2023 жыл

Қатысқандар: 80 ата-ана

Меңгеруші: Мусакулова Д.Т

Әдіскер: Жантаева Г.Ж

Медбике: Тилеужанова К.К

Педагогтар

Күн тәртібінде:

1. «Баланың бас ұстазы ата-ана»
2. «Дені сау отбасы- ұлт саулығы»
3. «Отбасы мен балабақшаның ынтымақтастығы мен серіктестігі»
4. Жазғы сауықтыру шараларының жоспарымен таныстыру

Тындалды:

Бөбекжай-бақша басшысы Д.Т.Мусакулова күн тәртібіндегі мәселелермен ата-аналарды таныстырып өтті.

Бірінші мәселе бойынша бөбекжай-бақша әдіскері Г.Ж.Жантаева сөз сөйледі: Тақырыбы«Баланың бас ұстазы ата-ана»

Максаты:

- 1.Ата-ананың өмірге деген көзқарасын өзгерту.
- 2.Ата-аналарды балалар.а жауапкершілікпен қарауға шақыру.
- 3.Баланың бүгінгі істеген қадамы ертеңгі тұлға ретінде қалыптасуына әсер ететінін атап өту.

Міндеті:

.Балаларды адамгершілікке тәрбиелеудегі ата-ананың рөлі.

Әдіс-тәсілдер:

Пікірлесу, сұрақ-жауап, «Қызықты сұрақтар», «Сіз ата-анасыз» тест

Бала тәрбиесі бір отбасының ғана емес, бүкіл қоғамның абыройлы міндеті. Кезінде Әл Фараби бабамыз баланы емес алдымен тәрбиеге көңіл бөлу керек, тәрбиесіз адамға ғылым баянды болмайды демеп пе еді. Осыған орай бүкіл ата-анатәрбиесіне бет бұруымыз керек. Ұрпақ тәрбиесіне мүдделі екенін атааналар іс жүзінде дәлелдеп отырулары тиіс. Міне осындай ынтымақ бірлігінде ғана ойдағыдай нәтиже беретіндігін баяндап өтті.

Сөз алды: Тастемір, Икрамдар бала болашағымыз, осы жолда барымызды салып тәрбие береміз деп айтып өтті.

Екінші мәселе бойынша «Дені сау отбасы – ұлт саулығы» тақырыбында бақша медбикесі К. Тилеужанова баяндама оқып, кеңестерін айтып өтті.

Үшінші мәселе бойынша бөбекжай-бақша меңгерушісі Д.Т. Мусақулова сөз алып, жазға сауықтыру және қауіпсіз ережелері бойынша май айының соңында бұйрық шығарылатындығын әр қызметкерге өз жұмыстары жайында іс-жоспар бекітіліп, сол бойынша жұмыс жүргізілетіндігі жайында толық айтып өтті.

Төртінші мәселе бойынша «Отбасы мен балабақшаның ынтымақтастығы мен серіктестігі» тақырыбында бақша педагог-психологы Н. Жуманова психологиялық тренинг өтті.

Тренинг барысы:

Қызығушылығын ояту .

Жаттығу «Өз балаңызды жақсы білесіз бе?»

Ата-анамен баланың ортасындағы қарым-қатынасты анықтау. Ата-аналарға сұрақ жауаптар.

Қорытынды: Көп ұпай жинап алға шыққан ата-аналарды мадақтау айту.

Ал, аз ұпай жинаған ата-аналар ға болашақта балаларымен тығыз байланыста болу керек екеніне ұсыныс берді.

Шешімі:

- 1.Ата-аналарды балаларға жауапкершілікпен қарауға шақыру жұмыстары жалғасын тапсын.
2. «Дені сау отбасы- ұлт саулығы» атты медбике Тилеужанованың баяндама,кеңестері қанағаттанарлық деп табылсын.
- 3.Жазғы демалыстар ойын сауықтар қауіпсіздік ережелері сақталсын.
4. «Отбасы мен балабақшаның ынтымақтастығы мен серіктестігі»атты психолог Н.Жуманованың өткен тренигі жоғары дәрежеде өтілді деп есептелсін.

Д.Т. Мусакулова
Д.Т.Мусакулова

Г.Ж. Жантаева
Г.Ж.Жантаева

№53 «Ер-Асыл» бөбекжай-бақшасы МКҚК

Баяндама

АТА-АНА БАЛАНЫҢ БАС ҰСТАЗЫ

:

Әдіскер: Жантаева Г.Ж

Шымкент

АТА-АНА БАЛАНЫҢ БАС ҰСТАЗЫ

Ата-ана-баланың бас ұстазы. Ата-ананың тәрбиесі-бала мінезінің іргетасы. Баланың бағыт-бағдар алатын шамшырағы іспеттес. Өзі үлгі болумен қатар, мейірім мен махаббат иесі болуы қажет.

Сіздер өз балаларыңызды өзінің әр кадамдарыңызбен, әр қылықтарыңызбен тәрбиелейсіздер. Отбасы-адам баласының өсіп-өнер, қаз тұрар, канат қағар ұясы, алтын бесік. Ата-аналардың тәрбиесі бала мінезінің іргетасы. Ата-аналар қауымы бүгін сіздер өз балаларыңыз бұл оқу орнында төрт жыл бойы нені оқып, нені меңгергеннен хабардар болып, жақсылық туын жоғары ұстаған балаларыңыздың қуанышты күндерімен, қызықты сәттерімен, оқуда тек алда жүргендігімен танысып, ой бөлісесіздер. Сіздердің мақтанышыңызға айналған осы бір балауса гүл мен жарқын жігер болашақ жас мамандар. Ендеше, ертеңгі еліне елеулі болар ұл-қыздарыңыздың сенімді де салиқалы тірегі болыңыздар.

Баланың жас ерекшелігіне сай ақыл айта білу;

«Қыз тәрбиелей отырып- ұлтты тәрбиелейміз» деген канатты сөздің өзі қыз бала тәрбиесінің қаншалықты маңызды екенін білдіреді. «Қызым үйде, қылығы түзде» дейді екен бұрынғылар. Қыз баланың бойына асыл қасиеттерді дарыту тек құлаққа құюмен, ақыл айтумен не болмаса «Қызды қырық үйден тыюмен» шектелмейді, мәселе қай кезде, қандай жағдайда орынды ақыл ұсынып, үлгі -өнеге көрсету қажет.

Ізеттілік, көргенділік нәресте кезінен ана сүтімен бойға сіңеді. Қатты күлмеу, айқайлап сөйлемей, үлкеннің жолын кеспей, ыдыс аяқты салдырлатпау, алдымен кіріп, артымен шығу, есікті теуіп ашпау, босағаны кермеу, ұсынған кесені төмен қарап беру, үлкендерден жоғары отырмау тәрізді тіпті қыз баланың отырысына, жүрісіне, аяқ басқанына, киім киісіне, қимыл- қозғалысына, дауыс ырғағына дейін мән берудің өзі қыз бала тәрбиесіне аса зор мән беріп, көңіл қоюдың жауапкершілігін сездіреді. Тәрбие мәселесінің қаншалықты маңызды екенін Абдолла Аблонидің тәрбиеге байланысты айтқан сөзінен белгілі : "Тәрбие – біз үшін я өмір, я өлім, я құтылу, я бақыт ,я қайғы мәселесі" депті.

Ал бала тәрбиесінде - отбасы ең үлкен мықты тәрбие ошағы. Баланың адамдық қасиеттері мен әдептілігі, оның болашақта қандай адам болуы өзі туылған отбасында алған тәлім-тәрбиесі мен ондағы қарым-қатынасқа байланысты. Өйткені ата-ана басты ұстаз. Баланың заманына лайық азамат болып өсуі – алдымен ананың ақ сүтімен, абзал тәрбиесінің жемісі.

"Алып анадан туады" деген нақыл, тек нәрестенің дүниеге келуіне байланысты айтылған нақыл емес. Қазіргі кездегі қоғамымыздың рухани жағынан бала тәрбиесіне көңіл бөлінбеуіне және отбасындағы тәрбие

саласында , әйелдердің рөлінің төмендеуінен француз қиялышысы Ш.Фурье: "Қоғамның рухани саулығы , даму дәрежесі әйелге деген көзқарасынан танылмақ" деген, ал қоғамымыздың рухани жағдайы әйел жағдайына тең деген, онда қоғамымыздағы әйелдердің жағдайы қандай? Қазіргі тапшылық заманда уақыттың көбі тіршілік тауқыметін шешуге кетеді. Сондықтан да балалар тәрбиесіне уақыт та жетіспейді, көңіл де бөлінбейді. Ал қоғамның рухани дәрежесі жаңағы аналар тәрбиелеген балалардың рухани дәрежесімен өлшенеді. Қазіргі ұғым бойынша аналық міндет қоғамдық қызметке жатпайды. Жақсы бала тәрбиелеген анаға ешқандай ресми баға жоқ.

Бала тәрбиелеу міндетін қоғамдық қызметпен, өндірістегі жұмыспен тең әйелдерге қамқорлық жасау керек. Барлық бала жақсы және жаман әдеттерді өзі өскен шаңырақтан үйренеді. Сондықтан бала тәрбиесінде аналардың білімділігі(дипломы емес) , ақыл-парасаттылығы , көрген-түйгені(өмірлік тәжірибесі) мол, ұлттық игі қасиеттерден хабардарлығы үлкен рөл атқарады.

Өмірдегі жағдай әлдеқайда күрделі. Кісі өлтіру, ұрлық, өтірік айту қылмыс болғанмен себептерге байланысты жақсы адам да осыны істеуі мүмкін емес пе? Сондықтан жақсы қылық пен жаман қылыққа айдар тағу қиын.

Жасыратыны жоқ , қазіргі кезде көптеген ата-аналар бала тәрбиесіне уақыт жетіспеуін, көңіл бөлмеуін балалардың көңілін аулау арқылы толтырғысы келеді. Бірақ , балаға деген көңілдің орнын ешқандай сыйлықпен немесе ақшамен алдау арқылы толтыру өз-өзінді алдаумен тең. Кейін баланың ата-анаға деген сыйластығы, сүйіспеншілігі суыйды. Содан бастап, үлкендерді сыйламау, тыңдамау, қарттар үйіне тапсыру деген сияқты қолымызда жат қасиеттер пайда болады. Қазірден бастап үлкендерді сыйламау, кейін ата-анасының жылдар бойы қасықтап жинаған абыройын, рухани байлығын шелектеп бірден төге салуын оңайлатады. Сондықтан «жұмыла көтерген жүк жеңіл» демекші адамгершілік қасиеті мол бала тәрбиелеу ата-аналары мен мектептің міндеті. «Ертең бүгіннен басталады» дегенді ойымызға шанши отырып, бала тәрбиесімен қазірден бастап дұрыстап айналысуымыз керек деп ойлаймын.

ШЫМКЕНТ ҚАЛАСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫНА ҚАРАСТЫ

№53 «ЕР-АСЫЛ» БӨБЕКЖАЙ-БАҚШАСЫ МКҚК

**ОТБАСЫНДА МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ
БАЛАЛАРДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДАМУ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ**

Психолог: Жуманова Н.К

Отбасында мектепке дейінгі балалардың психологиялық даму ерекшеліктері

Отбасында баланың даму ерекшелігін зерттеуде соңғы кезде авторлар, жас ерекшелік кезеңдерін, даму заңдылығын ескеру арқылы, өз кезеңдік көз-қарасында қосуда. Алғаш психоанализде жас ерекшелік кезеңдеріне әсіресі балалық шаққа көп көңіл бөлген З.Фрейд болды. Фрейдтің пікірі бойынша жыныстық құмарту- адам дамуының басты белгісі болып табылады. Бір жасқа дейін *эрогенді аймақта* жағымды түйсінуге жету бөлігіне ауыз қуысы мен тіл сілекейі жатты. Осы негізге сүйене нәрестелік –оралды кезең деп аталды. Бір жас пен үш жас аралығында эрогенді аймақ болып ішектің сілекей қабаты қаралды. Бұл аналды кезең деп аталды. Бала бұл жаста сүйкімді және жекелік тазалық, қыңырлық, тұйықтық агрессиялық ерекшеліктерді, меңгере бастайды. Келесі фаллистикалық кезең (3-5 жас) деп аталады, балада жыныстық құмарту жоғарғы деңгейде көрінеді. Фрейдтің жолын кұушы Э.Эриксон да өзінің кезеңдік бөлу негізіне басқа да белгілер енгізді. Бала дамуы өмір сүрген ортасының мәдениеті мен экономикалық деңгейіне байланысты. Әрбір келесі кезеңге сәйкес дағдарыстың берілуі қоғамдағы негізгі элементке жатады, оның қарапайым себебі адам институты мен өмірлік даму циклы бірге эволюцияланған болып табылады.

Бірінші кезең (туылғаннан бір жасқа дейін) негізгі сенім сенімсіздікке қарама-қарсы деген атқа ие болды. Бұл кезеңде ана мен бала арасындағы жағымды қатынастың қалыптасуы төтенше маңызға ие. Егер ана баласына қажеттіліктерін қанағаттандыруда өз қамқорлығын, сүйіспеншілік пен мейірімділік танытса бала өз жағдайының жақсы екенін, іс-ірекетінің басқаның күтуіне сәйкес келетінін сезеді. Нәресте қоршаған әлемге сеніммен қарауға үйренеді, ал бұл болмаса бірқатар бұзылыспен ауруға әкеп соғады.

Екінші кезең, бір жастан-үш жасқа дейінгі жас кезеңіне сәйкес келеді, «ұятқа қарама-қарсы автономия» деген атқа ие болып, оның аяқталуы «Мен өзім» дағдарысын туындатады.

Бала дамуының қарқындылығы оны дербес етеді. Ата-аның бақылау жасау, шектеу, тыйым салуы жиілей бастайды. Тұрақты түртпектеу баланың өз қажетсіздігін сезінуге негіз болады. «Шектен шығара ұялту» жасанды мінез-құлыққа әкеледі, егер бұл ұялу сезімін жоймаса, онда жасырын шешім шығаруда бала қалайда жағдайдан шығуға талпынады. Бала осы жастың өзінде секем алу және ұялу сезіміне ие

Отбасындағы тәрбиенің ерекшеліктері

Халқымыздың сан ғасырдан бергі даналығына құлақ ассақ, «Адамның бақыты — балада» деген екен. Кез келген адам өзі өмір бойы қуып жете алмайтын бақыт деген құдыретті сөздің өлшемі өмірінің жалғасы ұрпағымен келетініне мән бермеуі де мүмкін. Біреу бақытын байлықтан тапқысы келсе, екінші біреуі даңқ пен атақтан, мансап пен қызметтен іздестіреді. Мұның бәрі түсінген адамға қолдың кірі сияқты нәрсе. Адамға нағыз бақытты — тәрбиелі ұрпағы ғана сыйлай алады. «Адам ұрпағымен мың жасайды» деген сөз тегін айтылмаса керек. Олай болса адам өмірінің мәні — өз ұрпағы. Шыр етіп сәби дүниеге келген сәттен бастап ата-ана алдында нәзік те қиын, қырсыры мол үлкен қоғамдық міндет тұрады.

Ол — бала тәрбиесі. Бала тәрбиесінде алғашқы ұстаз — ата-ана. Бала үшін үй ішінен, ата-анадан артық тәрбиеші жоқ. Адамгершілік, бауырмалдық, татулық, қайырымдылық, әдептілік, инабаттылық сияқты қасиеттер — жанұяда тәрбие балаға сөзбен, теориямен дамымайды, үлкендердің үлгісімен сіңеді. «Әкеге қарап ұл өсер, шешеге қарап қыз өсер» дейді халық даналығы. Бала кішкентай кезінен-ақ әр нәрсеге әуестеніп үлкендерге көмектескісі келеді. Бұған кейбір әке-шеше «жұмысымды бөгейсің, істеп жатқан ісімді бүлдіресің» деп ұрысып жіберуі мүмкін. Бұл қате түсінік. Керісінше, өзің жұмыс істеп жүргенде баланың қолынан келетін ісіне жағдай туғызып, оның үйренуіне көмектескен орынды. Тіпті балаға берген тапсырмаңыздың аяғына дейін орындауына төзімділікпен бақылау керектігін де ұмытпаған жөн. Өстіп баланың бірте-бірте еңбекке деген болашағына жол ашылады. Әрі істеген ісін ұқыпты да тындырымды орындауына бағыт бересіз. Баланың жақсы ісін мадақтап, терісін оң етіп түсіндіріп отырса, ол да ересектерді сыйлап, кез келген тапсырмасын орындауға қарсылық білдірмейді. Орынсыз ұрысу, зеку, сұрақтарына дөрекі, келте жауап беру немесе әділ талап қоя алмау ата-ананың беделін түсіреді.

Ата — ана — бала тәрбиесіндегі басты тұлға. Сондықтан әке де, шеше де балаларының жан дүниесіне үңіліп, мінез-құлқындағы ерекшеліктерді жете білгені жөн. Балалармен әңгімелескенде олардың пікірімен де санасып отырған орынды. Өз баласымен ашық сөйлесе алмай, сырласа білмейтін ата — аналар «Екеуіміз де жұмыстамыз, кешкісін үй шаруасынан қол тимейді, баламен сөйлесуге уақыт жоқ» дегенді айтады. Бұл дұрыс емес. Баламен сөйлесуге тіпті арнайы уақыт бөлудің қажеті жоқ. Әке мен шеше ұл-қыздармен үй шаруасында жүріп-ақ әңгімелесіп, ой бөлісуге неге болмасақ. Жанұядағы жанжал, үлкендердің аузына келген сөздерді айтуы, баланың көзінше басқа біреуді сөгуі, біреудің сыртынан өсек айтуы балаға теріс әсер етеді. Бала алдында әке-шеше үй ішінің үлкендердің әдептілік танытқаны жөн. Мысалы, арақ пен темекінің толып жатқан зиянын біле тұра, балалардың көзінше арақ ішіп, үсті-үстіне темекі тартқандар бар. «Көрінген таудың алыстығы жоқ» дейді, ертең-ақ ұл өсіп ер жетеді, қыз өсіп бой жетеді. Сонда арақ пен темекінің зиянын қалай ұқтырамыз. Негізінен жанұяның шырқы бұзылған, ата-анасы маскүнемдікке салынған немесе жарамдық жағынан азғынданған ортада бала, жасөспірім қашанғы жиренішті көріністі, ондағы айқай-шу мен дау-жанжалға, ұрыс-керіске шыдап жүре бермек. Басқа өмір аңсайды немесе теріс тәрбиеге тез бой алдырып үлгереді, егер осы теріс жолға мүлде бет бұрып кетсе, онда бәйтеректің бір бұтағы қисық өсті дей беріңіз. Бақытсыз қыз, бұзақы ұл осыдан шығады. Сонда негізгі кінәні кімнен іздейміз? Бұзақылықтың басы бос жүруден басталады. Кейде сабақты жиі қалдыруға әр түрлі сылтауларды үлкендердің өзі үйретіп отырады. Бұл жағдайда балаға өтірік айтуды үйретіп отырған аңғармай да қалуы мүмкін. Жас шыбықты қалай исең, солай өседі ғой. Иә, «Ұяда не көрсең ұшқанда соны ілерсің» демекші ата-ана тәрбиесі бала өмірінде үлкен із қалдырады.